

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7. DENETİM BULGULARI.....	10

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3

KISALTMALAR

ÖSYS : Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi

KDV : Katma değer vergisi

KHK : Kanun hükmünde kararname

ISO : Uluslararası Standartlar Teşkilatı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İrtifak Hakkı Tesis Edilen Arsaların Mali Tablolarda İzlenmemesi
2. Peşin Tahsil Edilen Gelirlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Tahsil Edilen Katma Değer Vergilerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı Hesaplarına Gönderilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Süleyman Demirel Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi ile eklenen ek madde 7 ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Süleyman Demirel Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 14 fakülte, 2 yüksekokul, 1 Devlet Konservatuarı, 6 enstitü, 4 meslek yüksekokulu ve 48 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, ünvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	368	117	485
Doçent	249	78	327
Doktor öğretim üyesi	375	151	526
Öğretim görevlisi	239	36	275
Araştırma görevlisi	606	184	790
Toplam	1.837	566	2.403

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	466	368	834
Sağlık	640	337	977
Avukatlık	5	1	6
Eğitim-öğretim	2	3	5
Teknik	123	83	206
Yardımcı	69	112	181
Sözleşmeli	219	214	433
İşçi	1.439	153	1.592
Toplam	2.963	1.271	4.234

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 4.800'dür. Ayrıca Üniversitede 10 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Süleyman Demirel Üniversitesi, merkezi yönetim bütçe kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Üniversitenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	1.560.281.050,00	1.553.580.085,55	99,60
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	216.265.950,00	216.050.141,83	99,90
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	225.809.323,00	206.937.233,87	91,60
Cari Transferler	99.419.806,05	97.256.596,31	97,80
Sermaye Giderleri	190.889.000,00	138.028.999,06	72,30
Sermaye Transferleri			
Toplam	2.292.665.129,05	2.211.853.056,62	96,50

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.662.359,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 630.306.129,05 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 2.292.665.129,05 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %96,5'i olan 2.211.853.056,62 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 2.211.853.056,62 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %96,5'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 1.560.281.050,00 TL ödeneğin 1.553.580.085,55 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 216.265.950,00 TL ödeneğin 216.050.141,83 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 225.809.323,00 TL ödeneğin 206.937.233,87 TL'si, cari transferlerde 99.419.806,05 TL ödeneğin 97.256.596,31 TL'si, sermaye giderlerinde 190.889.000,00 TL ödeneğin 138.028.999,06 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kızılay destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 20.874.500,66 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	34.873.000,00	65.850.719,95	188,80
Alınan Bağış ve Yardımlar	1.568.203.000,00	2.162.468.142,00	137,90
Sermaye Gelirleri			
Diğer Gelirler	59.283.000,00	81.022.935,87	136,70
Toplam	1.662.359.000,00	2.309.341.797,82	138,90
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)		2.366.863,05	
Net Toplam	1.662.359.000,00	2.306.974.934,77	138,77

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.662.359.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 2.306.974.934,77 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.358.471.097,73 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 2.366.863,05 TL ve faaliyet gideri 2.348.027.304,92 TL olan Üniversite, 2023 yılını 8.076.929,76 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 1.408.922.067,90 TL, gider toplamı 1.493.823.551,95 TL olarak gerçekleşmiş olup dönem 84.901.484,05 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 19.147.973,13 TL, gider toplamı 17.836.688,53 TL olarak gerçekleşmiş olup dönem 1.311.284,60 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, kuruluş sermayesi 500.000,00 TL olan Göller Bölgesi Teknokenti AŞ'nin ortağıdır. Üniversitenin %82 oranındaki sermaye payı 410.000,00 TL için Üniversiteye ait Teknoloji Geliştirme Bölgesinin 17 yıllık kullanım hakkı verilmiştir. Şirketin sermayesi 2016 yılında 3.825.000,00 TL'den 4.025.000,00 TL'ye çıkarılmış olup Üniversitenin payı %80,75 oranında 3.250.000,00 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe

Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin

denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve

verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir;

Kontrol Ortamı Standartları

İdare organizasyon yapısı içerisinde üst yönetimden başlayarak tüm kuruma yaygın şekilde görev, yetki ve sorumluluklar tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Bu bağlamda personelin görevleri ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını gösteren belgeler hazırlanmış ve tüm personele bildirilerek birimlerin internet sayfalarında yayımlanmıştır. Ancak imza ve yetki devrine ilişkin düzenlenmiş bir “İmza Yönergesi” bulunmamaktadır.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Bu bağlamda görev yapacak personelin tespiti ve seçimi ile ilgili temel personel kanunları uygulanırken öğretim üyeliği kadrolarına başvurma, atanma ve yükseltmelerde gerekli ilke ve ölçütleri ortaya koyarak, bilimsel etik kurallar çerçevesinde akademik kaliteyi yükseltmek, adayların müracaat ettiği kadrolarla ilgili objektif bir atama ve yükseltme sisteminin oluşturulmasını sağlamak amacıyla “Süleyman Demirel Üniversitesi Öğretim Üyeliği Kadrolarına Başvurma, Atanma ve Yükseltme Kriterlerine İlişkin Yönerge” hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Ayrıca idarede görev yapan tüm personeli kapsayacak şekilde “Ödül Yönergesi” hazırlanmış olup onay aşamasından sonra yürürlüğe konulması beklenmektedir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler yazılı politika belgesi olarak düzenlenmemiş olması yönüyle eksik ise de idarede yürütülmekte olan görevler arasında hassas görev olarak nitelendirilebilecek olanlar için görevlendirme ve iş süreçlerinde üst yönetim düzeyinde azami

hassasiyetle değerlendirme ve görevlendirme yapılmaktadır. Bu tip iş ve işlemlerde görevlendirmeler ve bu görevlendirmeye bağlı iş yükünün tespitinde üst yönetim doğrudan etkin rol oynayarak süreci takip etmektedir.

Risk Değerlendirme Standartları

2021-2025 yılları Stratejik Planı ve 2023 İdare Performans Programı zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

İdare tarafından Risk Yönetimi bileşenine yönelik olarak 5018 sayılı Kanun ve ikincil mevzuat gerekleri yerine getirilmemekte bunun yerine faaliyet gösteren daire başkanlıkları tarafından Kalite Yönetim-Güvence Sistemi kapsamında ISO 9001 standardına göre değerlendirmeler yapılmaktadır. Her ne kadar bu değerlendirmelerde riskler etki, olasılık, risk derecesi, kontrol faaliyeti, fırsat, risk giderme yöntemi, sorumlu, temin süresi ve sonuç değerlendirme yöntemi gibi hususlar açısından kapsamlı bir şekilde “Süreç Risk Analiz Formu” ile yapılmakta ise de tüm idareyi kapsayan ve İç Kontrol Sisteminin önemli bir bileşenini oluşturacak olan bir Risk Yönetim Sistemi bulunmamaktadır.

Aynı şekilde sadece Stratejik plana yönelik olarak yapılan amaçlar için hedef bazında risklerin tespit edilmiş olması ve bu risklere karşılık olarak uygulanacak kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi yeterli bulunmamaktadır.

Dolayısıyla İç Kontrol Sisteminin kurulması yönünde öncelikle bir Eylem Planı yapılması ve bu kapsamda gerekli risk çalışmalarının yürütülmesi gerekirdi.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. Bu bağlamda görev tanımları belirlenirken görev temelli bir yol izlenerek öncelikle görevin ne olduğu, görevin kapsamı ve sorumlulukları, görevin gerektirdiği eğitim düzeyi gibi en temel unsurlar tespit edilmiştir. Birimlerde yürütülmekte olan iş ve işlemler tek tek analiz edilerek yetkili personel tarafından bu işler için yürütülmesi gereken süreçler belirlenmiştir. Hazırlanan iş akış şemaları sırasıyla hazırlayan onayı-kontrol eden onayı-birim amiri onayı süreçleri izlenerek yayınlanmıştır.

İdarede yetki devri, üst yönetimde Rektör tarafından rektör yardımcılarına yetki, görev ve sorumlulukları yazılı olarak yapılmaktadır. Bu görevlendirmede tüm hususlar açık olarak belirtilmekte ve resmi yazı ile tüm kuruma bildirilmektedir.

Üst yönetim ve harcama yetkililiği devri dışında yetki devri bulunmamaktadır.

İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarede yukarıda bahsedildiği üzere sadece idari birimler bazında kalite sürecine yönelik risk çalışmaları yapılmakta kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmekte ancak anılan Kanun gereği idarenin tüm faaliyetlerini kapsayacak olan İç Kontrol Sisteminin gereği bir Eylem Planı yapılmadığından sistem bileşenleri doğrultusunda riskler, kontrol faaliyetleri ve sorumluları da belirlenmemiştir.

Diğer taraftan ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Bu bağlamda ayrıca bir Ön Mali Kontrol Yönergesi düzenlenmemiş ise de ön mali kontrol sürecine ilişkin limitlerin belirlendiği Rektörlük makamından alınan bir oluru yazısı mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

2023 yılı İdare Faaliyet Raporu içerik olarak mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İdare 5018 sayılı Kanun’un emredici hükümlerine göre İç Kontrol Sistemini kurmak yerine bu sistem içinde idarenin çıktıları anlamında sadece kalite işlevi olacak olan Kalite Güvence Sistemini benimseyerek ISO kalite süreçlerini uygulamakta ve tüm birimlerce ISO 9001 ve ISO 27001 belgelerini aldığını belirtmektedir.

İzleme Standartları

İdarede iç kontrol sistemi kurulmadığından bu yönde bir izleme faaliyeti de gerçekleştirilmemektedir.

İdarede faaliyet gösteren sadece idari birimler bazında ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Sertifikasının alınmış olması ve bu kapsamda her yıl düzenli olarak bu kalite sistemleri ve süreçlerinin en az bir kez değerlendirmeye tabi tutulması İç Kontrol Sistemi izleme faaliyeti yerine geçmemektedir.

Diğer taraftan iç denetim birimi kurulmuş olup boşta olan üç kadronun tamamı 2021 yılı ortasından itibaren dolmuş, iç denetçiler göreve başlamış ancak hazırlanan saha raporlarına Üst Yönetim tarafından yerindelik denetimi yapılamaz gerekçesi ile cevap verilmediği için

nihai raporlama yapılamamıştır. Değişen yönetim ile birlikte 2023 yılı sonu itibariyle denetim çalışması planlamalarına yeniden başlanmıştır.

Sonuç olarak anılan Kanun uyarınca iç kontrol sisteminin kurulması sorumluluğu üst yönetici vasfı ile Rektöre aittir. Üst yönetici bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirmelidir. Kanunun ve iç kontrole yönelik ikincil mevzuatlarının yürürlük tarihi olan 2006 yılından bu yana İç Kontrol Sisteminin kurulması sorumluluğu idare tarafından yerine getirilmemiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Süleyman Demirel Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İrtifak Hakkı Tesis Edilen Arsaların Mali Tablolarda İzlenmemesi

Üniversite tarafından 2015 yılında mülkiyeti kendisine ait olan iki arsa üzerine taraflarca yapılan sözleşmeler gereği 29 ve 35 yıllık olmak üzere tapu şerhi ile irtifak hakkı tesis edildiği ancak bu arsaların 250 Arazi ve Arsalar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “250 Arazi ve arsalar hesabı” başlıklı 171'nci maddesinde kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu

edilenlerin izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı hüküm altına alınırken 172'nci maddesinde de hesabın işleyişi açıklanmıştır.

Sınırlı kullanım hakkı anlamına gelen irtifak hakkı, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 779'uncu maddesine göre; malikin taşınmaz üzerinde tümüyle bulunan ve yalnızca kullanma- yararlanma yetkilerinin bir kısmını yahut tamamını hak sahibine sağlayan veya malikin mülkiyete ilişkin olan yetkilerinden bazılarının kullanılmasını irtifak hakkı sahibinin tamamıyla lehine olacak şekilde kısıtlayan sınırlı ayni haklardır. Dolayısıyla sahibine mülkiyete yakın taşınmaz üstünde kullanma ve yararlanma imkânı sunan bir hak olup tapu kütüğüne de işlenmekte ise de mülkiyet hakkı değildir.

Yapılan incelemede; 18.04.2015 tarihinde Kurtuluş Mahallesi 126. Cadde 429/1 ve Çünür Mahallesi 202. Cadde 113/184 parselli arsalar üzerinde ilgili firmalar ile akdedilen sözleşmeler kapsamında 29 ve 35 yıllık irtifak hakkı tesis edildiği ancak söz konusu arsaların taşınmaz envanterinde yer almadığı ve muhasebe kayıtlarının yapılmadığı dolayısıyla mali tablolara yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, söz konusu arsaların envanterlerinin yapıldığı ve 07.02.2024 tarih ve 2024/1714 sayılı muhasebe işlem fişi ile emlak değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alındığı bildirilmişse de 2024 yılında yapılan düzeltme işleminin 2023 yılı dönemsonu mali tablolarında 250 Arsa ve Araziler hesabı itibariyle oluşan 52.321.053,00 Tl lik hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Peşin Tahsil Edilen Gelirlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Üniversite tarafından akdedilen irtifak hakkı ve kira sözleşmeleri gereği peşin tahsil edilen irtifak hakkı gelirleri, hasılat payları ve taşınmaz kira gelirlerinin mali tablolarda yılı faaliyet gelirleri ile ilişkilendirilmesini, bilgi vermesini ve takibini sağlayacak olan 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler ile 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı ile muhasebeleştirilmesi gerekirken 120 ve 220 Gelirlerden Alacaklar Hesapları ile muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden 297'nci maddesinin birinci fıkrasında, gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirmek üzere bu hesapta izleneceği; 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının işleyişi ile ilgili

349'uncu maddesinin birinci fıkrasının a) bendinin birinci alt bendinde ise peşin tahsil edilen gelirlerin içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 No.lu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 No.lu hesaba alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç, diğer taraftan tahsil edilen tutarın tamamının 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği düzenlenmiştir. Aynı maddenin b) bendinin birinci alt bendinde ise gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların dönem sonunda 480 No.lu hesaba borç, 380 No.lu hesaba alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in, 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı ile 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının işleyişlerine ilişkin sırasıyla 533/C maddesinin birinci fıkrası a) bendinin birinci alt bendinde; Kiraya verilen ya da üzerine irtifak hakkı tesis edilen taşınmazların sözleşmenin başında kayıtlı değerleri ile 990 hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği; 533/Ç maddesinin birinci fıkrası a) bendinin ikinci alt bendinde ise bir yıldan daha uzun süreli sözleşmelerde kira veya irtifak hakkı bedelinin, sözleşme süresi içinde belirli dönemlerin sonunda taksitler halinde tahsil edilecek olması halinde, toplam kira ya da irtifak hakkı bedelinin ilgili döneme düşen kısımlarının, 993 No.lu hesabın bölümlenmiş yardımcı hesabına borç, 999 No.lu hesaba alacak kaydedileceği, hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; Üniversite tarafından 2015 yılı Nisan ayında akdedilen 29 ve 35 yıllık olmak üzere iki irtifak hakkı tesisine ilişkin sözleşmelerde; irtifak haklarının yıllık peşin alınacağına hükme bağlandığı ve 2019 yılına kadar peşin tahsil edildikçe 102 Banka Hesabı ile 600 Gelirler Hesabı ve Bütçe hesapları ile 480 No.lu hesap ve anılan nazım hesaplar kullanılmadan muhasebeleştirildiği; 2019 yılında ise kalan tutarların tamamının o yılın geliri gibi hatalı olarak 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600 No.lu hesap ile muhasebeleştirildiği; yıllık ÜFE artışlarının ise yılında 120 No.lu hesaba kaydedildiği; aynı şekilde irtifak sözleşmesinden doğan ve irtifak hakkı tesis edilen firmalarca işletilecek yerlerin 25 yıllık süre ile kiraya verilmesi ve tamamının peşin alınması sonucu elde edilen %1 lik hasılat payları ile 3 ve 5 yıllık olmak üzere kiraya verilen baz istasyonu yeri, kantin, kafeterya vb. yerlerin sözleşmelerine göre birer yıllık ya da üçer aylık peşin alınacak olan kiraların sözleşme toplam tutarları üzerinden 220 No.lu hesap ile 600 No.lu hesaba, yıllık artış tutarlarının da 120 ve 600

No.lu hesaplara kaydedildiği tespit edilmiştir.

Diğer taraftan bir yıldan uzun süreli kiraya verilen ve irtifak hakkı tesis edilen taşınmazların anılan Yönetmelik hükümleri gereği kayıtlı değerlerinin 990 No.lu, kira tutarlarının ise 993 No.lu nazım hesaplarda izlenmemesi sonucunda 2023 yılı Bilanço dip notlarında da hataya neden olunmuştur.

Söz konusu tespit üzerine Kamu İdaresi tarafından mevzuata uygun hesap kodları ile muhasebe kayıtlarının yapılması ve 2024 yılından itibaren mali tabloların doğruluğunun sağlanabilmesini teminen 220 ve 120 No.lu hesaplarda hatalı yapılan ve 2024 yılına devredilecek olan toplam 5.914.281,10 TL, Üniversite tarafından Muhasebat Genel Müdürlüğünden sistem izni alınarak 31.12.2023 tarih ve 21011 sayılı muhasebe işlem fişi ile anılan hesaplardan 500.09 Net Değer Hesabı ile çıkarılmıştır.

Ancak yukarıda bahsedilen tahakkuka ilişkin düzeltme kaydı tahsilatlarla ilgili olarak 2023 yılı geliri olması gerekirken 2022 yılına kaydedilen 1.843.322,55 TL ile 2024 yılı geliri olması gerekirken 2023 yılına kaydedilen 3.189.398,03 TL'den kaynaklı olarak toplam 5.032.720,58 TL'lik 2023 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda oluşan hatayı düzeltmemektedir.

Diğer taraftan bir yıldan uzun süreli kiraya verilen ve irtifak hakkı tesis edilen taşınmazların anılan Yönetmelik hükümleri gereği kayıtlı değerlerinin 990 No.lu, kira tutarlarının ise 993 No.lu nazım hesaplarda izlenmemesi sonucunda 2023 yılı Bilanço dip notlarında da hataya neden olunmuştur.

Sonuç olarak peşin tahsil edilen söz konusu gelirlerin mali tabloların güvenilir ve doğru bilgi sunmasını teminen Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak 380 ve 480 No.lu hesaplar ile 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsil Edilen Katma Değer Vergilerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı Hesaplarına Gönderilmemesi

667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kapatılan vakıf yükseköğretim kurumu öğrencilerinden olup devlet üniversitelerine yerleştirilen öğrencilerden katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen öğrenim ücretlerinin içerisindeki katma değer vergisinin ayrıştırılmadığı ve bu vergilerin vergi dairesine gönderilmediği görülmüştür.

23.07.2016 tarih ve 29779 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 2’nci maddesinin 1’inci fıkrasına istinaden bazı vakıf yükseköğretim kurumları kapatılmıştır.

Anılan Kanun Hükmünde Kararname'nin 2’nci maddesi 4’üncü fıkrasında ise, kapatılan yükseköğretim kurumlarında kayıtlı öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu tarafından Devlet üniversitelerine veya vakıf üniversitelerine yerleştirilecekleri, bu şekilde yerleştirilen öğrencilerin mezun oluncaya kadar vakıf yükseköğretim kurumlarına ödemeleri gereken ücretleri ilgili üniversiteye ödemeye devam edecekleri, bu fıkranın uygulanmasıyla ilgili olarak usul ve esasları belirlemeye, uygulamayı yönlendirmeye, her türlü tedbiri almaya ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Yükseköğretim Kurulunun görevli ve yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Yükseköğretim Kurulu ise yukarıda anılan Kanun Hükmünde Kararname'nin 2’nci maddesi 4’üncü fıkrasında yer alan hüküm gereğince ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermek için usul ve esaslar belirlemiş ve bu usul ve esaslar 19.12.2016 tarih ve 57802651/1179 sayılı yazı ile tüm üniversite rektörlüklerine dağıtmıştır.

Yükseköğretim Kurulu tarafından konuyla ilgili olarak belirlenen Usul ve Esaslar'ın 15’inci maddesinde;

“2016 -2017’den sonraki eğitim-öğretim dönemleri için Eylül ayından başlamak üzere üçer aylık dönemleri kapsayan toplam öğrenim ücretlerinin %80’lik kısmının öğrencilerin yerleştirildikleri yükseköğretim kurumu tarafından Aralık, Mart ve Haziran aylarının 10’una kadar özel öğrenci statüsünde eğitimine devam ettiği üniversiteye aktarılacaktır.”

hükmü ile anılan Usul ve Esasların 16’ncı maddesinde;

“Özel öğrenci statüsünde eğitim alan öğrencilerin yerleştirildikleri üniversiteler tarafından tahsil edilen ücretlerin %80’lik kısmının diğer üniversitelere aktarılmasında vakıf

yükseköğretim kurumlarının ÖSYS kılavuzlarında belirtildiği şekilde KDV dahil edilerek tahsil ettikleri ücretlerden KDV düşüldükten sonraki %80'lik kısmını diğer üniversitelere aktaracaklardır.”

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 667 sayılı KHK ile kapatılan vakıf yükseköğretim kurumlarının kayıtlı öğrencilerinin Yükseköğretim Kurulu tarafından devlet veya diğer vakıf üniversitelerine yerleştirilecekleri, bu yerleştirilen öğrencilerin daha önce kayıtlı olduğu vakıf üniversitesine ödediği öğrenim ücretlerinin Yükseköğretim Kurulu tarafından yerleştirildiği üniversiteye katma değer vergisi dâhil olarak ödenmeye devam edileceği, bazı öğrencilerin ise yerleştirildiği üniversitelerden özel öğrenci statüsü ile başka üniversitelere geçiş yapabileceği ve bu özel öğrenci statüsündeki öğrencilerin öğrenim ücretlerinin yine ilk yerleştirildiği üniversiteye tahsil edileceği ancak katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen bu öğrenim ücretlerinden katma değer vergisi düşüldükten sonra kalan kısmın %80'inin özel öğrenci statüsünde kaydı bulunan üniversiteye aktarılacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; 2023 yılı itibarıyla 667 sayılı KHK kapsamında kapatılan vakıf yükseköğretim kurumları öğrencilerinden olup Yükseköğretim Kurulunca Süleyman Demirel Üniversitesi'ne yerleştirilenlerden katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen öğrenim ücretlerinin içerisindeki katma değer vergisinin ayrıştırılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, 2024 yılı itibarıyla Üniversitece 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kapatılan vakıf yükseköğretim kurumlarından gelen öğrencilerin öğrenim ücretlerinin içerisindeki katma değer vergisinin ayrıştırılacağı ve vergi dairesine beyan edilerek ödenmesinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

Bu durumda söz konusu hatalı uygulama sebebiyle 2023 yılı sonu itibarıyla vergi dairesine katma değer vergisi beyannamesi ile beyan edilerek ödenmesi gereken toplam 25.586,85 TL'lik katma değer vergisinin ödenmesi için gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>